

FRANCAISE

D'ESPERANTO

FRANCA ESPERANTISTO

34, Rue de Chabrol. Paris X° — Métro : Gare de l'Est ou Poissonnière — Tél. : PRO. 55-03.

Edmond Privat ★ 1889-1962

La anoj de la Unua Esperantista Kongreso en Bulonjo-ĉe-Maró (1905) estis tre surprizitaj, renkontante inter si junan knabon, gimnazianon, kiu ne nur parolis tre facile la lingvon, sed partoprenis en la diskutoj kun escepta matureco de spirito kaj vera elokventeco. Tiu knabo estis EDMOND PRIVAT, kaj mi devas malgaje diri, ke kun li malape-

ras unu el la plej malnovaj kaj plej talentaj samideanoj.

PRIVAT naskiĝis la 17-an de Aŭgusto 1889, en GENEVO, kaj en 1903 li lernis Esperanton, kaj fondis kun sia intima amiko H. HODLER revueton "Juna Esperantisto". En 1905, kiel mi skribis, li partoprenis la Kongreson de Bulonjo-ĉe-Maró kaj tiel konatiĝis kun la tuta esperantista movado. Li ne timis tiam projekti la organizon de la 2a universala kongreso en Genevo (1906), kaj tiucele li fondis kun sia amiko H. HODLER kaj P. BERTHELOT esperantistan librovendejon, la unuan, sur la kajo de la "Rhône". Poste PRIVAT ne ĉesis propagandi la lingvon, redaktante kun HODLER la revuon "Esperanto", fondante la U.E.A., partoprenante en multaj konferencoj kaj komitatoj kunvenantaj en Svisujo por propagandi, inter ili, la uzon de Esperanto. Li tiel prezentis ĝin al la Ligo de Nacioj (kies Delegito li estis por Persujo), al la Internacia Laboroficejo, al la Universala Telegrafa Unuiĝo, ktp...

Ĉeestinte multajn esperantajn kongresojn, li rimarkiĝis per sia

FRANCA ESPERANTISTO

SECRETARIAT : Mlle Y. PAULIER - Le secrétariat est ouvert tous les jours de 9 h à 12h et de 14 h à 18 h. (sauf dimanches et mardis). Pour toute réponse, joindre un timbre ou une enveloppe timbrée à votre adresse. Pour tout envoi d'argent précisez soigneusement la destination des sommes envoyées sur le talon du mandat.

REDACTION : M. Pierre PETIT   UEF 34 rue de Chabrol - PARIS (10ème) .
Téléphone : PRO. 55-03

Tous les articles et communiqués ne peuvent être insérés qu'aux conditions suivantes : être toujours dactylographiés sur un seul côté de la feuille, avec une marge pour faciliter la lecture et la correction (double interligne). Tous les articles ne se conformant pas à ces conditions seront refusés par la rédaction.

COTISATIONS : Le détail en a paru dans le précédent numéro.

XXX

speciala elokventeco. Plie, PRIVAT verkis Historion de Esperanto, Vivon de Zamenhof, Studlibron "Karlo" versan dramon "Ginevra" kaj aliajn verkojn. PRIVAT estis bonega lingvisto: li studis en Parizo kaj en Svisujo, multe vojaĝis tra Usono, Anglujo kaj Francujo, kaj profesie laboris kiel supera profesoro en svisa universitato.

Li ne ĉesis propagandi Esperanton kaj ĉeesti kongresojn ĝis tiuj lastaj jaroj. Lia malapero estos tre malgaje sentata de ĉiuj samideanoj kaj speciale de tiuj, kiuj konis lin de lia alveno en nian esperantistan rondon, kaj konservis por li, dum pli ol duonjarcenton, admiron kaj amikecon.

Gabriel CHAVET

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2

Pri la forpaso de S-ro PRIVAT,
ni ankau ricevis la sekvantan
leteron de S-ino J. ISBRUCKER:

Kvankam mi jam en la jaro 1909a, bone konis la nomon de D-ro Privat, la nelacigebla laboranto por Esperanto, kaj vidis lin en la kongreso

en BERNE en 1913, mi konatiĝis kun li persone en la jaro 1920 kiam ni organizis la unuan kongreson post la unua mondmilito en Hago. Liaj brilaj paroladoj, brilaj, ne nur laŭ oratora vidpunkto, sed ankaŭ laŭ riĉeco kaj profundeco de la enhavo, impresis ĉiujn, kiuj aŭdis lin. Dum ĉiuj postaj jaroj, mia edzo kaj mi restis en bona amikeco kun li. Kiam li informis min en la printempo de ĉi tiu jaro, ke li kaj lia edzino vizitos la italan banlokon ABANO, proksime de la urbo PADOVO, mi, kvazaŭ havante antaŭsenton pri lia baldaŭa morto, decidis renkonti ilin tie. Li kuraĝe suferis la akrajn dolorojn, kiujn li nur en la varma mineralakva naĝbaseno ne sentis. Sed malgraŭ ĉio, tiu kuracado ne helpis lin.

Tre agrable estis por li, ke dum la restado en Abano grupeto da fervoraj esperantistoj el Padovo vizitis lin en la hotelo, kie ni havis vere amikan kuneston.

Ke D-ro PRIVAT povis tiel multe fari por nia komuna lingvo, ni dankas grandparte al lia simpatia kaj sindona edzino, S-ino Yvonne PRIVAT kiu dediĉis sian tutan vivon al li kaj lia laboro! Dankon al ambaŭ.

Julia ISBRUCKER

[illegible]

.....

Do, evidentiĝas ke la nivelo de vivo estas pli alta ol en Francujo,

Prefere, la Danoj havas apartan dometon kun ĝardeno, kies plej granda surfaco estas verda herbo bone tondita.

Menciinda fakto estas, ke la leterportistoj alportas la leterojn al ĉiuj etaĝoj de la domoj. Feliĉe, maksimume estas tri aŭ kvar etaĝoj en la domoj de la urbo.

Angla influo: ĉie oni povas esti komprenata parolante iom angle. Eĉ tramisto uzas tiun lingvon. Ĉu pro fakto ke venas multe da Usonanoj, ke Danujo vendas multajn mangaĵojn al Anglujo, ĉu pro kontraŭ-germana influo aŭ militistaj kaj maristaj kialoj? Tamen, kelkfoje, oni rimarkas kelkajn francajn vortojn ĉe la magazenoj, kaj oni vidas nomojn en franca lingvo.

La laboristoj kelkafoje uzas ne nur milimetrojn kaj metrojn, sed ankaŭ la anglajn mezurojn.

Ĉe dancejoj, oni ofte dancas la malrapidajn anglajn dancojn kun malnovaj arioj.

Manĝaĵoj - La Danoj ne estas sklavoĵoj, kiel ni, de la horo de la manĝado. Plie, ili kutime havas nur unu varman manĝon post la laboro, ĝenerale je la kvina horo. Matene, ili pli multe manĝas ol ni, kaj intertempe oni povas havi dum la tago "smörrebröd", tiuj estas panpecoj kun salato, fiŝo, viando, ovo, kokidaĵo.

En restoracio, oni povas bone manĝi, sed Francoj povas esti surprizataj pro kelkaj miksaĵoj de salitaj kaj sukeritaj aĵoj en iu plado.

La registaro faras specialan pro
pagandon pri la dana kuirarto. Apud
la stacidomo estas salono, kie oni
montras la manierojn kuiri, kaj oni
povas gustumi senpage diversajn nu-
traĵojn.

Diversaĵoj - Ĉiuj aŭdis pri la parko "TIVOLI", kie estas multnombraj amuzaĵoj, same kiel en popola

foiro. Plie, estas teatroj, danc-
ejoj, restoracioj. Ofte vespere es-
tas fajraĵoj kaj kolorigitaj fonta-
noj. Laŭdire, la kreinto konstruis
tiun parkon por kompenso kontraŭ la
enuigaj politikaj aferoj. La "ĝar-
deno" ĵus festis 150 jaran jubileon

Oni devas menciĝi, ke estas alia TIVOLI ok kilometrojn norde de la urbo, en arbaro. La nomo estas Bak-ken (la Monteto). Estas pli vasta, kaj eĉ vi povas vidi "streaptease"! En multaj kafejoj de la urbo, oni povas danci, ĉefe apud la nova haveno, kien venas multaj maristoj el la tuta mondo. Tie oni manĝas - trinkas, dancas, kantas, eĉ kelkfoje batalas! En tiu loko, oni povas ricevi tatuaĵojn sur la haŭto.

Oriente de la urbo ekzistas ankoraŭ tri lokoj, kiuj permesas al la popolo amuziĝi: estas dometoj en ĝardenoj, kie oni povas alporti sian propran manĝon kaj trinki (same kiel en francaj "guinguettes").

Pri muzeoj, ekzistas la Nacia Muzeo, kie ekzemple oni povas vidi malnovajn objektojn: tie estas restaĵoj de 19-metra boato kaj skeletoj en trunkoj de arboj, kiuj datumas de 2000 jaroj. Mi ne havis tempon viziti la Artan Muzeon aranĝitan de la firmao CARLSBERG, sed mi multe ĝuis la viziton de la Akvario ĉefe ĉar mi havis la bonŝancon ĉesti la momenton de la nutrado.

Oni povas manĝi ĉe 17-etaĝa restoracio "EUROPO" de kie oni bone vidas Svedujon kaj la urbon Malmö, je 16 km.

Estis speciala surprizo por mi, kiam mi eniris en banejon ĉe la maro: ĉiuj viroj estis tute nudaj. Oni diris al mi, ke la virinoj, en alia aparta loko, same ne havas bankostumon!

Pri sportoj, mia gvidanto diris

al mi, ke estas strikta disciplino: sportulo devas nek fumi, nek trinki alkoholaĵojn, kaj manĝi laŭ higiena maniero. Se ne, li estas forĵetata de la klubo (tio kompreneble nur kiam ili ekzercas antaŭ gravaj konkuroj!)

La politikaj grupoj ne estas tro gravaj, eble pro la fakto ke la sociala partio, kiu nune gvidas la landon, bone kunlaboras kun la reĝa familio por la prospero de la lando

La virinoj estas tute sendependaj kaj eĉ oni vidas kelkajn fumante cigarojn en publikaj lokoj.

La loĝantoj certe estas honestaj kaj disciplinitaj, ĉar oni rimarkas tre malmulte policistojn sur la stratoj.

Esperantista Movado - La Parizanoj povus enŭii la Kopenhagan organizon: estas 5 grupoj, du neŭtralaj unu laborista, unu studenta, unu fervojista, kiuj bone kunlaboras por specialaj manifestacioj. Estas entute 500 pagantaj samideanoj en la grupoj. La plej grava neŭtrala grupo agas tute moderne: ekzemple, ĝi elspezas 700 NF. por reklami por la vintraj kursoj, inter la 10-a de aŭgusto kaj la 30-a de septembro. Ili komencas frue por kapti gelnantojn por tiuj vintraj kursoj, kiuj daŭros de oktobro ĝis la fino de marto.

Tiu asocio kreis fonduson por havigi Esperanto-domon; jam ĝi kolektis 7000 NF(

Konkludo: La dana popolo estas tre afabla kaj simpatia. La urbo Kopenhago estas bela kun siaj multnombraj kupraj tegmentoj, belaj konstruaĵoj, larĝaj avenuoj kaj proksimeco de la haveno. Plie estas ĉarma kaj gaja urbo. Persone, mi ne konas pli gajan lokon, almenaŭ somere. Tie evidente valoras restado.

Jean GUILLAUME

U R Ĝ A A L V O K O =====

La Junularasocio "Metilernantaj Muelejoj" el PIOT, apud Chénier en departemento Creuse (Francujo), kiu estas la ĉefkolonio de tiu nacia kaj internacia Asocio serĉas familion, kies edzo povus gvidi tiun asocion kaj plie esti rivergardisto dum la edzino, krom la kuirado, povus havi sekretarian laboron (maŝin-skribado) en la asocio dum la vintra sezono.

Preferinde oni dungos geesperantistojn parolante franclingve.

Oni skribu al Esperantista Federacio de Centra Montaro, 58 avenue des Landais, Clermont-Ferrand (PDD) aŭ al Sinjoro CHAREILLE, prezidanto de la Metilernantaj Muelejoj, en Bonnat (Creuse - Francujo).

xoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxox

N E K R O L O G O J =====

Nia agema samideano E. MOTILLON, en Tours, sciigis al ni la forpason de sia kara edzino,

kaj S-ro F. MAZAUDON avertis nin pri la morto de sia patro, kiu aktive laboris en nia movado antaŭ la lasta milito;

LUCIEN THEVENIN, longtempe delegito de U.E.A. en Saint-Etienne, en la aĝo de 71 jaroj, mortis. Dum sia esperantista vivo, li gvidis multajn kursojn, tradukis versojn el niaj grandaj poetoj (inter ili la Fabeloj de La Fontaine), kaj verkis ĉarman poemaron sub la titolo "La Vana Kanto".

Niajn sincerajn kondolencojn al iliaj familioj.

xoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxox

A T E N T U !

La abono al NORDA PRISMO, literatura revuo, kostas nur 12 NF. Subtenu ĝian aperadon!

© 2008 Pearson Education, Inc. All rights reserved. This publication is protected by copyright. Any unauthorized distribution or reproduction of this work may result in legal action against the individual(s) responsible.

[illegible]

TEJO

UNUAJ MEMORAĴOJ PRI LA 18-a I.J.K.

Preskaŭ ĉiuj kongresanoj jam interkonatiĝis dum la Universala Kongreso aŭ en antaŭaj TEJO-Kongresoj. Nur kelkaj nekonataj Ystadanoj kiuj prizorgis niajn kutimajn aranĝojn ne ĉeestis en Kopenhago.

Mi unue dankas la LKK, kiu bone eluzis niajn kotizojn, iom pli altajn ol kutime.

Sed mi devas raportiti pri la kongreso, kaj ne tro babili. Post alveno al la industria urbo Malmö, ni interkonatiĝis en la ejo de la loka klubo, antaŭ frue enlitiĝi!

Dimanĉe, ni vere komencigis la kongreson: ni forveturis al YSTAD, rondveturante tra Suda Skanio. Ni unue eniris en nian belan loĝejon (ne komunan), kiu konsistis el tri konstruaĵoj: en la unua estis la restoracio kaj kelkaj ĉambroj en la mezdomo estis la precipaj dormĉambroj kun supervido al la maro, kaj en la lasta, nia kongresejo bedaŭrinde malofte libera.

Post la unuaj kontaktoj kun la manĝaĵoj, okazis la oficiala malfermo; nia estimata prezidanto G. BECKER malfermis nian kongreson kaj la aplaŭdojn tuj sekvis la balo dum kiu la nova "Fraŭlino Esperanto" estis elektata (Marianne BERGMANN, el Svedujo).

Lunde okazis unue diskuta grupo pri neŭtraleco kaj alianco, kie la partoprenantoj estis iomete malmultaj. Preskaŭ ĉiuj, kiuj ĉeestis, estis neŭtraligitaj eble kaŭze de la temo. Posttagmeze, ni vizitis la trabfakan urbeton YSTAD, kaj bankedetis kun la urbaj aŭtoritatuloj kaj renkontiĝis kun la sola reprezentanto de la junularlokaj organizoj.

Mardon partoprenis kvin junuloj en la oratora konkurso: nia jugo-

slava amiko Z. SVOBODAN gajnis la unuan premion pri la temo "Esperantismo antaŭ 50 jaroj k. Esperantismo nun". La dua premiito estis F-ino H. LUKESCH el Germanujo pri "Utileco de Sputnikoj". Sekvis prelego de nia nova UEA - Prezidanto, Prof. YAGI pri "Junularo kaj Unesko Movado" kaj mallonga diskutado pri iliaj komunaj agadoj kaj rilatoj. Interesa temo kaj bonege kondukita pere de Prof. YAGI, kiun ni tutkore aplaŭdis pro lia bona dokumentparolado. Finiĝis la vespero per diskutita grupo pri "Esperanto kaj la evolulandoj" kaj aŭskultado de "amerik-sveda muziko" kiel diris iu aŭdante ĵazmuzikon anstataŭ tipan popolan muzikon.

Merkredo estis la tago "T" por la franca movado. La estraro denove ŝanĝis, kaj tre vasta laborplano estis preparita. Post tiu kunsido, la komitatanoj de TEJO kunvenis kaj la ne-komitatanoj vizitis Ystadmetalfabrikejon.

Kion diri pri la sporta konkurso kiu okazis en la novkonstruita banhalo de Ystad; okazis nur du naĝkonkuroj kaj ne la kutimaj aranĝoj t.e kurado, saltado, ktp...

Post la evangelia diservo en la Sankta Maria preĝejo, ni finfine vidis kaj aŭskultis la famajn "ĥornblovistojn", kiuj estas tradiciaj personoj de la mezepoko. Ĉiu kvaron horo ili blovas en siaj longaj trumpetoj ekde la naŭa vespere ĝis la tria matene. Tiun rondiron sekvis la kvieta vespero, kiu bedaŭrinde ne valoris la subĉielan vesperon en Wockingham (ĉiuj ĉeestintoj komprenos!). Oni precipe kantis kaj aŭskultis nian talentplenan amikon IAN DAVISON (Skotlando), kiu ludis gitaron.

Ĵaŭde okazis la ekskurso tra Skanio. Oni vidis multajn aferojn: reĝtombon faritan el rondaj ŝtonoj amasitaj kiel piramideto, ŝtonvingan ŝipon. Post vizado de vitraj fabrikejo kaj malnova bienego, ni faris la plej bonan viziton de la

ESPERANTISTA SKI-FERIO EN SVISLANDO

- De la 26-a de decembro 1962 ĝis la 4-a de januaro 1963 en ABELBODEN (en la Bernaj Alpoj) okazos skiferia semajno. La tuta restado kostos (nur) 330 stelojn; tiu sumo enkalkulas loĝadon-hejtadon-mangadon-akcidentasekuron. Krom tio nepre kondiĉo por aliĝi: PAROLI ESPERANTON!

1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398</
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------

...et que la Médaille d'Or des "Services Bénévoles" a été décernée à Mademoiselle ODETTE ESTRADE, du groupe Nord-Est des Cheminots parisiens Espérantistes, pour son action conséquente en faveur de l'Espéranto...

Qu'ils veuillent bien accepter
ici nos plus sincères félicitations

☐ none ☐ small ☐ medium ☐ large ☐ very large

okazis en Romo de la 14a ĝis la 21a de Aŭgusto, tuj post la Universala Kongreso en Kopenhago. Ĉeestis 300 personoj el 21 landoj.

La kongresejo troviĝis sur monto kie staras la Internacia Centro Pio XII. La unuan tagon okazis la junulara interkona vespero. La morgaŭan tagon, la kongreso estis malfermita de Pastro BECKERS, prez. de I.K.U.E

Dum tiu kongreso, la kongresintoj partoprenis papan aŭdiencon en "Castelgandolfo", elektis la novan estraron de la;Asocio, kaj la junuloj fondis la Junularan Seĵon sub la nomo "La Alta Flugo" (L.A.F)

La 30-a kongreso okazos post du jaroj en Hispanujo.

'KRONIKO'

ĈE LA RANDO DE L'ABISMOJ

"La abismoj kuŝas en ni, ĉiam..."

Tiu unua verso de la unua poemo (PROFUNDOJ) de la poemaro de Edwin de KOCK (1) donas la tonon de la tuta libro. Se la vorto METAFIZIKO estas iel netaŭga por stampi la hodiaŭan esperantlingvan poezion (2), ĝi plene konvenas al Edwin de Kock, kiun Marjorie Boulton difinas kiel "juna, bonkora, altintelekta, sudafrikano blanka, kiu loĝante ĉe la rando de vulkana kratero, plene konas ne nur la tragikon de la vivo, sed ankaŭ la timigan komplikecon" - (3).-

La poezio de Edwin de Kock estas senhezite metafizika, kaj la deirpunkto de tiu metafiziko estas unu obseda ideo, aperanta preskaŭ en ĉiu poemo: la Morto rikananta, nedisigeble ligita kun la Tempo forkuranta, kiu diserigas (tiu vorto plurfoje renkontiĝas) la personecon kaj kiam la Historio, kiu forglutas homojn kaj jarcentojn. Sed la morto ne estas nur temo de meditado por la poeto, ĝi estas fonto de profunda tristo (legu: "Nokta Meditado", p.82 kun la obseda demando: "Kie estas via juno" kaj la fina ŝlosila vorto: "mia tristo"), ĝi estas objekto de malamo kaj ribelo:

"Dum mi daùros, mi tenados pugnnon
kontraù l'kosma krimo..."

(Floro el vivbukedo)

"Vivi, vivi, kiel arda forno
mi deziras, por postlasi fine
kontraŭ vi malbenon en cindroj"

(Odo al la Morto)

- O -

Sole venkas la Morton la arto - kaj aparte la poezio, konsiderata kiel deliro (Kp "Malkontento" kaj "John Keats"). Kaj tiuj konsideroj pri la arto kondukas al rando de alia abismo, tiu de la homa animo. Fakte, ambaŭ polusoj - la Kosmo kaj la Individuo - estas nedisigeblaj. Sed la kontemplado de si mem, kiu naskis tiun memorendan version:

"La ampleksa koro ĉiam restas sola"
(p.89)

kondukas ĝis la rando de narcisismo
(Pri la estonteco de miaj poemoj).

Kronas la poemaron nefinverkita epopeo La Konflikto de la Epokoj, vizio de la poeto pri la prahistorio de la Homo (la publikigita parto temas la ribelon de Lucifero kontraŭ Dio). Ambicia entrepreno, kies sekvon ni atendas.

La poeziaj iloj de Edwin de Kock ĉefe konsistas el bildoj kaj el sen interrompa rilatiĝo de tiuj bildoj al la abstrakto. Oni vidu ekzemple la poemon "Mia Muzo", sistemigo de tiuj "korespondoj". Sed fojfoje tiu ludo per la vortoj preteriras la intelektan efikon kaj atingas veran poezion. Mi pensas ne nur pri tiuj bildoj, kiujn ĉiu rimarkos pro ilia nekutimeco (kvankam ili odoras iom superrealismon):

"La mateno tra makzeloj ruĝaj
glutis la urbegon"

အဲ

"La nokto gustas dolĉa
kvazaŭ nigra vin' "

sed pri tiaj versoj, kiuj meze de deklama patoso, surprizas per sia freŝeco kaj elvokiveco:

"ĉe la lima horo de l'eterno
ankaŭ viaj blankantivaj ĥaroj
portos junan diamantan roson
de l'unua, praa kremateno"
(Odo al Dio)

"Ne plu la suda kruco juvelanta sur
la brusto de la nokto pendis"

"...la unuaj navigantoj
kiuj ĉirkaŭvelis sian teron
kaj revenis kun kargoj de rakontoj

(La Konflikto de la Epokoj)

kaj pri la komenco de la diluvo:

"Tiam tondris kaj ekplumbis sur nin
la unuaj grandaj pluvogutoj"

Kaj tio pruvas, ke la hermetismo ne
estas la plej rekta vojo al vera
poezio.

Mi volas ankoraŭ citi la "Haj-
kojn" (p.46), kaj el ili la plej
rimarkindan:

"Ni vivruletas
"kaj el la lumkazino
"eksteren stumblas"

kaj la "Adiaŭon" (p.68) kies kons-
truo kaj rimarango nepre memorigas
la samtitolan poemon de Apollinaire

La stilo de Edwin de Kock bezon-
us apartan studon, kion mi lasas
al niaj literatur-esplorantoj (sed
ili ne svermas!). Mi nur indiku pre-
terpase la trafan vorton ĉui (ana-
loge al jesi, nei ...) la elipsajn
konstruojn, kiel ekzemple:

"Mi nun leviĝis de sub via sprio
korpo nur kolero... (p.41)

kaj la kunmetitajn vortojn, uzatajn
sisteme, ofte trafajn, sed foje de-
ĉifrendajn. La poeto ankaŭ ludas
per vortkunigoj, kiuj naskas sonlu-
dojn (statustatura, buntabunda, sen
ĉesa ĉaso) kies efekto ne estas
ĉiam sukcesa. Kelkaj sonrenkontigoj
estas eĉ rektaj mispaŝoj: kiel la
poeto povis preterlasi "antaŭ aŭto"
(p.125) aŭ "en negliĝ' ŝi staris"
(p.126)?

En postparolo (Mia prozodio) E.
de Kock eldiras kelkajn elementajn
verojn pri la karaktero de la espe-
ranta poezio. Estas ja evidenta
fakto, ke pro sia vorta konsisto,
nia lingvo prezentas trokeojn kaj
amfibrakojn, kaj ke jambo estas
maloftega fenomeno. Sufiĉas reveni
al la fontoj de nia poezio, kiam
ankoraŭ ne efikis la influo de an-
tikvaj aŭ naciaj prozodioj, por re-
trovi la tipajn skemojn (La Espero:
trokeoj; La Vojo: amfibrakoj). Sed
kial, asertinte, ke la parola unuo
estas "la vortgrupo samspire kaj
senpaŭze eldirata" la aŭtoro akcen-
tas en la cititaj versoj de Kaloc-
say la vortojn de, kaj, por, el,
k.a. kiuj ne estas akcentitaj?

En la verso:

"Ah, legi longe el okula helo"

mi vidas ne ses akcentojn sed kvin.

Sed ankaŭ la aserto, ke "la poe-
zio...apelacias al la orelo" grave-
das je konsekvencoj. Ĉar se la "na-
tura, psikologia disigo de la vor-
toj" postulas, ke oni vidu en "elek-
traj langoj" unu amfibrakon kaj unu
trokeon, oni ankaŭ devas konfesi,
ke en laŭta skandado, la orelo aŭ-
dos "la monstraĵon" elek/traj lan-
goj, do vole-nevole perceptas jam-
ban ritmon. Tio estas neevitebla
pro la fakto, ke en nia lingvo ak-
centita silabo estas plejofte ankaŭ
plilongigita. Tio evidentiĝas se
oni muzikigas la versojn. Prenu ek-
zemple La Tagigon, kaj sub la sam-
tempa efiko de la ritmo (fortaj kaj
malfortaj pulsoj) kaj de la longeco
de la notoj, vi aŭdos:

Agor/du la brust/ojn ho ni/a fratar'

kaj tiel plu. Tipa ekzemplo de jam-
ba efekto malgraŭ amfibraka vers-
konstruo.

La problemo do ne estas tiel fa-

L'ESPÉRANTO DANS LE MONDE

AUTRICHE

La Fédération Autrichienne des Cheminots espérantistes a été autorisée à apposer un panneau d'informations sur l'Espéranto dans chaque gare, si un responsable qualifié habite la ville. 50 panneaux ont déjà été installés.

BELGIQUE

La grande Brasserie PIEDBOEUF, consciente de la diversité des langues parlées par ses visiteurs a décidé d'ajouter l'Espéranto aux langues des pays du Marché Commun. En conséquence, elle a engagé un espérantiste comme interprète qui est à la disposition exclusive des groupes espérantistes (10 à 40 personnes) qui désirent visiter ses usines.

XOX OX OX OXOXO XOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOX

cila, kaj oni devos sendube akcepti ke en Esperanto kiel en aliaj lingvoj ekzistas latentaj konfliktoj inter la "natura" disiĝo de la vortoj kaj ilia poezio skando.

Michel DUC GONINAZ

(1) Edwin de Kock: OMBROJ DE LA KVARA DIMENSIO - Antaŭparolo de M. Boulton - STAFETO: Beletraj Kajeroj n°7 - J. REGULO, eldonisto, Tenerifo (Kanariaj Insuloj), 1961 - I9/I2 cm 160 paĝoj - Eldonnumero: 1000 ekz. - Prezo: 7,50 NF.

(2) en la Esperanta Antologio

(3) en la Antaŭparolo

TCHÉCOSLOVAQUIE

.....

La Société Nationale d' Edition ORBIS a, de nouveau, cette année, publié en espéranto un dépliant, sous le titre: "La Tchécoslovaquie en chiffres". Statistique concise sur la population, l'investissement dans la construction, l'industrie, l'agriculture, le commerce extérieur, le niveau de vie, le commerce et la consommation intérieurs, l'éducation, la culture, etc... Ce document est fourni sur demande (en espéranto) adressée à "Eldonejo ORBIS - PRAGO"

CHINE

 離 火 象

A partir de cette année (scolaire), l'Espéranto figure parmi les matières d'études du Collège des Langues Etrangères de Pékin. Ce collège est l'un des établissements d'état où se forment les enseignants de langues étrangères.

L'Espéranto y est enseigné comme seconde langue aux étudiants qui la choisissent. Les cours dureront deux années.

A L L E M A G N E

[illegible]

A HAMBOURG se sont réunis une vingtaine de savants des branches les plus diverses, dont la tâche unique est d'étudier de quelle manière ceux - ci pourront pleinement aider à la diffusion de la langue internationale.

L'un des buts de ce nouveau groupe d'étude est une action raisonnée pour l'emploi de l'Espéranto parmi les savants. En vue d'un contact permanent avec le Centre d'Espéranto de Hambourg et le Club Esperanto des Etudiants, leurs présidents ont été cooptés comme membres d'honneur du Groupe Académique pour l'Espéranto, dont le président actuel est le docteur W. HOLLNAGEL assisté de MM. Klaus SCHLUTER et Dr W. DORMANN.

MIA VOJAĜO TRA FRANCUJO =====

Invitita de la Unuiĝo Franca por Esperanto, mi alvenis Parizon la 14-an de Junio aervoje el Varsovio, por fari prelegovojaĝon tra Francujo. En mia vojaĝo akompanis min mia filino EVA, konata de la aŭskultantoj de esperantaj elsendoj de la Radio-Varsovio, kiel Plastuleto. La sekvintan tagon post la alveno, mi jam prelegis en la klubejo de la parizaj samideanoj en la stacidomo Saint-Lazare.

La 16-an de Junio mi eltrovis min en Besançon, kie la lokaj esperantistoj organizis ekskurson al Svislando, invititaj tien fare de la svisaj samideanoj. Ankaŭ mi kun la filino partoprenis la ekskurson, sed pro manko de la valida vizo, ni ne povis trapasi la svisan landlimon. Ni do pasigis belegan plensuman tagon en la ĉelima vilaĝo Goumois. Vespere, sur la ponton super la rivero Doubs, kiu dispartigas la du ŝtatojn, venis ne nur revenantaj francaj esperantistoj, sed ankaŭ la svisaj; ĉi tie, sur la ponto, kun la ĉeesto de francaj kaj svisaj limgardistoj okazis agrabla internacia kunveno.

Lunde, la 18-an de Junio anonciita per la gazeto "Les DEPECHES" okazis publika kunveno en la salono V. Hugo de la Asocio kultura franca. La menciita ĵurnalo la sekvintan tagon raportis pri la kunveno aperigante ne nur du fotojn, sed ankaŭ grandan duonpaĝan artikolon pri Esperanto, ĝia movado en Besançon kaj pri la agado de la lokaj esperantistoj kun S-ino TRESORIER ĉefrunte.

De Besançon, nia vojo gvidis nin al LYON. Dum tritaga restado en la urbo, kun la helpo de la oferemaj samideanoj kaj ĉefe samideaninoj, ni vizitis plej interesajn Lyon-ajn antikvaĵojn, kaj partoprenis la ren-

kontiĝon de esperantistoj en ilia kunvenejo ĉe la strato Major Martin Akompanataj de F-ino CLAVIER ni vizitis la redakciojn de la ĵurnaloj "Le PROGRES" kaj "DERNIERE HEURE LYONNAISE", kiuj skribis pri la okazinta kunveno.

La 22-an de Junio ni estis en la pitoreska urbo THIERS, kie S-ano DESSAPT organizis en la Teknika ŝtata liceo du niajn prelegojn. La unuan por la liceanoj, kaj la duan por la lokaj esperantistoj kaj simpatiantoj. Estas substrekinde, ke inter la liceanoj, kiuj estis ĉirkaŭ 100, 25 lernantoj partoprenas la esperanto-kurson organizitan en la liceo. (La raporto pri la kunveno aperis en la gazeto "LA MONTAGNE").

Nia mallonga restado en CLERMONT FERRAND, kien ni alvenis la 23-an de Junio, komenciĝis per agrabla ekskurso de la tuta esperantista grupo al la pinto de la iama vulkano Puy-de-Dôme (1465 m.). Vespere, en la komerca lernejo, okazis esperantista kunveno, dum kiu mi ne nur parolis sed ankaŭ havis la honoron enmanigi la atestilojn al tiuj samideanoj, kiuj sukcese trapasis la elementan kaj pli altan esperantajn ekzamenojn.

Post dutaga restado en Clermont-Ferrand, jam la 25-an ni prelegis en la salono de la Lernejo de l'Komunistaj Artoj en la papa urbo Avignon (la raporto en la ĵurnalo "Le PROVENÇAL"). Vizitinte la antikvajn memoraĵojn el la historio de la urbo, ni forveturis al MARSEILLE.

Nia publika agado en la havenurbo Marseille limiĝis nur al la intervjuo, kiun ni donis kune kun la Prezidanto de la E-grupo, S-ro H. BOURDELON, por la Marsejla radiostacio. Interparolon antaŭ la mikrofono partoprenis ankaŭ Plastuleto, kiu salutis ĉiujn samideanojn, loĝantojn en Marseille kaj en la pro-

venca regiono. Akompanataj de F-ino Ch. GARRIGUE, ni vagis tra la urbo, kaj vizitis la faman insuleton kaj kastelon "Château d'If".

La 28-an de Junio, ni venis por tritaga restado en AIX EN PROVENCE. La unuan tagon okazis publika prelego en la salono de la "Mutualité" pri la Historio de Pollando. La sek-vintan tagon, en la kunvenejo de la loka grupo, mi renkontiĝis kun gesamideanoj, kaj parolis pri esperantaj elsendoj de Pola Radio. Antaŭ la kunveno, ni estis akceptitaj kun S-ano JULLIEN kaj aliaj plej akti-vaj esperantistoj fare de la vicur-bestro, S-ro RAFFAELI. (Antaŭ la kunveno dufoje aperis anoncoj en la gazeto LE PROVENÇAL kaj poste raportis pri la kunvenoj LE PROVENÇAL, LE MERI-DIONAL kaj LA MAR-SEILLAISE).

Post unutaga ri-
pozó, ni forveturis
al MONTPELLIER kie
la prelego okazis
en la freŝa aero
sur la korto de la
citadelo. P r o la
loko kaj agordo de
la renkontiĝo orga-
nizita de nelacige-
bla S-ano LENTAIGNE
tiu prelego estis
unika dum la tuta
vojaĝo.

S-ano LUTOGNIEWSKI enmanigas al la vicurbestro de AIX malgrandan blazonon de Varsovio - la Sirenon -.

De maldekstre staras Gesinjoroj
Siarri, Daneels, Jullien, "Plastu-
leto", Lutogniewski, vic-urbestro
Raffaëli, Lebrun, Siarri, C.Julien
(kliŝo Heroldo)

XOXO XOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOXOX

MONDA KULTURO

Tiu nova aperonta kultura revuo havos la normalan formaton de la revuo "ESPERANTO" kaj ampleksojn de 32 paĝoj; pro ĝia aperado, ne plu aperos la kalendaro "Belarto"

La jarabono al la nova revuo,
kostas 21 NF.

Vizitinte laŭvoje PERPIGNAN kaj tie la prezidanton de U.F.E. S-anon LLECH-WALTER, la 4-an de Julio ni venis al TOULOUSE, kie D-ro ALBAULT per granda artikolo aperinta en la DEPECHE DU MIDI kaj per 300 presitaj invitiloj anoncis la "Polan Vesperon" en la granda salono de la Pedagogia Muzeo. La temo de la prelego estis "TADEO BOY-ZELENSKI", plej granda pola tradukisto de la franca literaturo". Kune kun D-ro ALBAULT, mi donis intervjuon por la ĵurnalo "La Dépêche du Midi" kaj du aliajn por la loka radio-stacio.

Post la rondvojaĝo, mi partoprenis la Kulturajn Feriojn en la kastelo Grésillon, kie mi sesfoje prelegis pri diversaj temoj, kaj mem aŭskultis interesajn muzikajn prelegojn de S-ano Roland DUPUIS el Svedujo.

En ĉiu urbo
de FRANCUJO, kie
mi prelegis aŭ
restadis kun la
iilino dum nia
vojaĝo, ni ĉie
renkontis ege
amikajn, gaste-
majn kaj helpe-
majn samideanojn
dank'al
kiuj nia pre-
legvojaĝo estis
ege agrabla kaj
por ĉiam restos
en nia memoro.

Zbigniew LUTOGNIIEWSKI

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Le Gérant: Jean GUILLAUME

L'Imprimeur: S.T.T.E.C.
188 Faubourg Saint-Denis - PARIS 10
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

VIVA DE LA GRUPOJ

NORDFRANCA FEDERACIO

Tri renkontiĝoj okazis en LILLE (22/4), BULONJO ĉe MARO (12/5) kaj AMIENS (7/10). Kelkaj eksterlandanoj ĉeestis tiujn aranĝojn, inter ili S-ro NISIUMI (Japanujo), S-ro BEN WEBER (Nederlando).

Dum la lernojaroj, okazas grupkunvenoj ĉiusemajne en Arras kaj Hénin-Liétard, ĉiumonate en Lille, Roubaix, Tourcoing, Valenciennes.

Kvar lernantoj el la departemento Nord sukcesis la ateston pri kapableco.

LES ANDELYS

La 17-an de Junio okazis la disdono de la premioj kaj de la diplomoj al la gelernantoj de la Esperanto-kursoj. Por danki la klubon, ili kantis, deklamis, muzikis. La plej aĝaj prezentis du scenojn el la "Mokindaĵ Preciozulinoj", en traduko de André Ribot.

Dum S-ino VINCENT ĉeestis la U. K. en Kopenhago, Josette CARON (12-jara) partoprenis la infankongreseton, kelkajn kilometrojn for de la dana ĉefurbo.

13 infanoj enskribiĝis por la kursoj, kiuj komenciĝis fine de septembro.

A N O N C O J

S-ano Filipiak ROMAN, ul. 1 -go Maja 32 - STRZEMIESZYCE pow. Bedzin- (Pollando) deziras korespondi kaj interŝanĝi poŝtmarkojn.

S-ro Antonio GIOTTA, via Gallieratide 69 - AGRIGENTO (Italujo) deziras korespondi pri folkloro kaj ricevi bildkartojn pri regionaj kostumoj. Li nepre respondos.

R O M A N S

Organizita de la grupo "Bona Stelo" en Romans (Drôme), sub aŭspicio de Departementa Esperantista Federacio, verŝajne unika en Francujo, la 4-a Internacia Esperanto-Semajno aranĝita intence al samideanoj, kiuj pro dato de la ferio, ne povas viziti U.K.-on plene sukcesis.

Dum unu tuta semajno, nombro da samideanoj, kiu variis inter 27 kaj 50 vivadis en tutamikeca atmosfero.

Tri tutatagaj ekskursoj kondukis la partoprenintojn al mondfama Vercors, al Antaŭalpoj, al fama subtera groto "Aven d'Orgnac".

La karavano estis honore akceptita de S-roj Urbestroj en Romans, Bourg-de-Péage, La Chapelle-en-Vercors, Vallon-Pont-d'Arc, loko de la unua tendejo "Zamenhof".

Entute tre bona tempo por ĉiuj, se oni fidis la leterojn de la partoprenintoj skribitajn post la reveno hejmen.

C L E O N

Nia grupo estas nun dujara. Kaj ni havas propran ĉambron tre taŭgan kie ni povas aranĝi kunvenojn, kursojn, akcepti vizitantojn.

En marto, S-ro BOSC prelegis pri lingvoscienco kaj poste oni projekciis bildojn pri la kongresoj en Mainz kaj Varsovio, pri la kulturdomo de Grésillon.

En majo, ni akceptis 5 jugoslavojn post ilia ĉeesto de la normanda kongreso. Akompanataj de nia prezidanto, S-ro CHAMARET, ili vizitis la uzinon RENAULT, kies direktoro kaj subdirektoro honorigis per sia ĉeesto la vesperan kunvenon en nia klubejo. Dum tiu, oni multe tradukis ĉar estis multe da demandoj.

Ĉiu membro nia havas unu aŭ plurajn korespondantojn, ĉar ni volas provi ebligi la rilatojn kun eksterlandaj grupoj. Ni ĉiam eŝable akceptas la vizitantojn kiuj trapasas nian regionon Elbeuf-Cléon.

S E R V I C E   D E   L I B R A I R I E

ETUDE ET ENSEIGNEMENT

L'Espéranto, cet Inconnu.....	1,25
Espéranto-manuel (Chavet-Warn)	5,00
Manuel d'étude (Couteaux.....)	4,50
Ni parolu en Esperanto (Ribot)	4,70
L'Espéranto en 12 leçons.....	13,00
Ludoviko en Nederlando.....	11,00
Espéranto, fil d'Ariane.....	12,50
Plena Gramatiko (vol.I).....	12,00
Lingvo kaj Vivo.....	20,00

DICTIONNAIRES

Léger-Albault (F+E).....	20,50
Waringhien (E+F).....	30,00
Lexique Léger (E+F).....	5,40
Naŭlingva Leksikono (Bastien)	10,00
Plena Vortaro de Esp°	15,00
Scienca k Teknika Terminaro..	20,00
Vocabulaire de poche (Bastien)	2,40

HISTOIRE DU MOUVEMENT

Le Docteur Espéranto.....	6,50
La Esperanto Movado.....	3,00
La Internacia Lingvo.....	8,50
Leteroj de Zamenhof (2 vol.)..	20,00
Originala Verkaro de Zamenhof	18,00
Vivo de Zamenhof (Privat)....	4,50
Historio de la Lingvo Esp°...	8,50

LITTERATURE

Angla Antologio.....	14,00
Akbar (Brouwer).....	5,50
Aventuroj de Marteno Drake...	4,50
Barbro kaj Eriko.....	1,00
Brulanta Sekreto.....	3,30
Colomba (Mérimee).....	1,70
Fabiola.....	7,50
Forto de l'Vero.....	3,50
Goja Podio (Schwartz).....	4,50
Hundo Kruso	2,50
Infanoj en Toronto (2 vol.)..	5,60
Invito al ĉielo	4,50
Karlo (E.Privat)	1,20
Malsata ŝtono (Tagore)(bind.)	15,00
Miru, Pensu, Ridu	9,00
Normandaj Rakontoj	17,00
Princino de Marso	1,70
La Revizoro (Gogol)	4,50
Sep Vangofrapoj	3,30
Taglibro de Anne Frank.....	11,50

La tempo-maŝino (Wells).....	1,70
La Verda Raketo (Forge).....	11,25
La Virineto en Bluo.....	3,30
Vitrilo (John Francis).....	6,00
Eroj (M.Boulton).....	12,50
Esperanta Antologio.....	18,50
Dana Antologio.....	16,50
La Floroj de l'Malbono.....	13,50
Kontralte (M.Boulton).....	10,00
Georgo Dandin	3,00
Jozefo	5,60
La Mokindaj Preciozulinoj....	1,20
Peer Gynt (Ibsen).....	11,20
Sonĝe sub Pomarbo.....	10,00
La Stranga Butiko.....	3,00
Quo Vadis (trad.Lydia Zamenh)	14,00
Koloroj (J.Baghy).....	4,50
Sekretoj de la Marestaĵoj....	7,00

RELIGION & PHILOSOPHIE

Maksiĵoj de La Rochefoucauld.	2,00
La Nova Testamento.....	3,00
La Sankta Biblio.....	10,00
La Vivo de N.S. Jesuo.....	5,00

GEOGRAPHIE ET VOYAGES

Aŭstralio, lando kaj popolo..	3,50
Ekspedicio Kon-Tiki.....	18,50
Kanako el Kananam.....	11,00
Nepalo malfermas la pordon...	15,00
Pariza Gvidlibro Ilustrita...	3,00
De Parizo al Lazura Marbordo.	1,00
Tempesto super Akonkagvo.....	11,00

ARTS SCIENCES TECHNIQUES

Atakoj kontraŭ ĝardenplantoj.	15,50
Retoriko (I. Lapenna) (bind.)	16,50
Vivo de la Plantoj.....	11,50

DISQUES

Disque de prononciation.....	4,00
Parolado de Lapenna.....	8,50
Diversaj Melodioj.....	10,00

Frais d'expédition et de poste:
 20% jusqu'à 10NF-15% jusqu'à 20 NF.
 et 10% au-dessus. Les commandes
 sont à adresser avec les fonds à
 U.F.E. 34 rue de Chabrol - PARIS
 C.G.P. PARIS 855.35